

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

10 Νοεμβρίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 6006

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 17156

Τροποποίηση της υπ' αρ. 9863/4.7.2025 κοινής υπουργικής απόφασης «Πilotικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας των άρθρων 53 και 82 του ν. 4997/2022 (Α' 219)» (Β' 3530).

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ -
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ -
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ -
ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).

2. Τον ν. 4997/2022 «Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις» (Α' 219) και ιδίως το άρθρο 53 και την παρ. 15 του άρθρου 82 αυτού, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 20 του ν. 5178/2025 (Α' 22).

3. Τον ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

4. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).

5. Τον ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνηθικής» (Α' 30).

6. Το άρθρο 120 του ν. 4759/2020 «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (Α' 245).

7. Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).

8. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

9. Το άρθρο 81 του ν. 4611/2019 «Ρύθμιση οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, τη Φορολογική Διοίκηση και τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων και άλλες διατάξεις» (Α' 73).

10. Τον ν. 4495/2017 «Έλεγχος και προστασία του Δομημένου Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

11. Τον ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/21/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147).

12. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) -δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

13. Το άρθρο 14 του ν. 4172/2013 «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

14. Τον ν. 4074/2012 «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες» (Α' 88).

15. Τον ν. 4067/2012 «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός» (Α' 79) και ιδίως το άρθρο 26 αυτού.

16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L της 15.12.2023 σ. 1) και ιδίως το άρθρο 3 αυτού.

17. Το π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 44).

18. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).

19. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

20. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

21. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

22. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181), όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 85/2025 (Α' 171).

23. Το π.δ. 141/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών» (Α' 180).

24. Το π.δ. 134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α' 168).

25. Το π.δ. 40/2020 «Οργανισμός του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης» (Α' 85).

26. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

27. Την υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/22-10-2021 απόφαση Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας» (Β' 5045).

28. Την υπό στοιχεία 3981 ΕΞ 25-02-2020 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας «Παροχή Υπηρεσίας Αυθεντικοποίησης Χρηστών οAuth2.0 σε Πληροφοριακά Συστήματα τρίτων Φορέων» (Β' 762).

29. Την υπό στοιχεία 118944 ΕΞ 2019 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας «Λειτουργία Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης» (Β' 3990).

30. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/66006/2360/2023 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Κτιριοδομικού Κανονισμού» (Β' 3985).

31. Την υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/124964/1561/2022 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 52907/2009 υπουργικής απόφασης "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών" (Β' 2621)» (Β' 6213).

32. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΠ/65826/699/2020 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία» (Β' 2998).

33. Την υπό στοιχεία Υ12/07.07.2023 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 4403).

34. Την υπό στοιχεία ΥΑ741/2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Νικόλαο Ταγαρά» (Β' 4408).

35. Την υπ' αρ. 35259/24.03.2021 κοινή υπουργική απόφαση «Σύσταση και Λειτουργία Λογαριασμού για την εθνική χρηματοδότηση των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (Β' 1197).

36. Την υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπό στοιχεία 52415 ΕΞ 2022/15.04.2022 (Β' 1927), απόφαση με την οποία καθορίζεται το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) των Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

37. Την υπ' αρ. 125843/29.12.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας «Σύσταση και διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας "ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ"» (Β' 7502).

38. Την υπό στοιχεία 15472 ΕΞ 2023/31.01.2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ένταξη του Έργου "Υποέργο 1: Ενισχύοντας την ανεξάρτητη διαβίωση για άτομα με αναπηρία Α) Υποδομές προσβασιμότητας και υποστήριξης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας και αισθητηριακές αδυναμίες" (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5200160) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID "16904 - Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία"» (Α.Δ.Α.: ΨΜ0ΖΗ-ΟΧΠ), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 22074 ΕΞ 2024/09.02.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση Αποφάσεων Ένταξης των Έργων με κωδικούς ΟΠΣ ΤΑ 5165187, 5165737, 5168208, 5179206, 5200134, 5200160, 5200289, 5201187, 5201254, 5203071, 5218010, 5217028, 5215680, 5200130, 5200915 και 5201221 στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α.Δ.Α.: 9ΖΨΗΗ-ΣΙΚ) και την υπό στοιχεία 115887 ΕΞ 2024/07-08-2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «2η Τροποποίηση απόφασης Ένταξης του Έργου "Υποέργο 1: Ενισχύοντας την ανεξάρτητη διαβίωση για άτομα με αναπηρία Α) Υποδομές προσβασιμότητας και υποστήριξης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας και αισθητηριακές αδυναμίες" (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5200160) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID "16904- Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία"» (Α.Δ.Α.: 62Γ7Η-6ΔΖ).

39. Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του ΕΣΑΑ (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1), την από 7 Δεκεμβρίου 2023 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του ΕΣΑΑ για την Ελλάδα (ST 15831/1/2023 REV 1, ST 15831/23 ADD 1 REV 1), όπως ισχύει.

40. Την υπό στοιχεία 59886/ΕΥΚΕ913/11.6.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΕ-ΗΣ)» (Β' 2417).

41. Την ανάγκη ρύθμισης των λεπτομερειών εφαρμογής του προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας του άρθρου 53 του ν. 4997/2022, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 5178/2025.

42. Την από 22.07.2024 προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και της Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε. με Α.Δ.Α.: 6Λ3Γ46ΝΛ2Α-ΦΝ1.

43. Την υπ' αρ. 9411/26.6.2025 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

44. Την υπ' αρ. 16534/3.11.2025 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων της Αναπληρώτριας Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

45. Την υπό στοιχεία 112917 ΕΞ/27.06.2025 γνωμοδότηση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

46. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση προκαλείται δαπάνη στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, συνολικού ύψους 23.955.841,11 €, η οποία καλύπτεται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σύμφωνα με την υπό στοιχεία 130932 ΕΞ 2025/22-07-2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα «3η Τροποποίηση απόφασης Ένταξης του Έργου "Υποέργο 1: Ενισχύοντας την ανεξάρτητη διαβίωση για άτομα με αναπηρία Α) Υποδομές προσβασιμότητας και υποστήριξης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας και αισθητηριακές αδυναμίες" (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5200160) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID "16904 - Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία" (ΑΔΑ: 95ΣΩΗ-8Η2)».

47. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία, για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Η υπ' αρ. 9863/4.7.2025 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Πilotικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας των άρθρων 53 και 82 του ν. 4997/2022 (Α' 219)» (Β' 3530) τροποποιείται ως εξής:

α. Η παρ. 14 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«14. «Εισόδημα» είναι το συνολικό φορολογητέο Εισόδημα του Ωφελούμενου, σύμφωνα με την πιο πρόσφατα ολοκληρωμένη περίοδο εκκαθάρισης φορολογικών δηλώσεων.».

β. Η παρ. 3 του άρθρου 3 τροποποιείται και το άρθρο 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 3

Αρμοδιότητες

1. Το Υπουργείο Ευθύνης έχει την εποπτεία για την ορθή εκτέλεση του Προγράμματος και παρέχει τις απαραίτητες κατευθύνσεις και στοιχεία για την υλοποίησή του.

2. Ο Φορέας Υλοποίησης του Προγράμματος αναλαμβάνει τη διαχείριση και παρακολούθηση της υλοποίησής του και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Τη διαχείριση των αιτήσεων μέσω πληροφοριακού συστήματος,

β) την ενημέρωση των υποψηφίων μέσω του γραφείου υποστήριξης (helpdesk) του προγράμματος,

γ) την αξιολόγηση αιτήσεων,

δ) την έκδοση αποφάσεων υπαγωγής εγκεκριμένων αιτήσεων,

ε) την παραλαβή και εξέταση ενστάσεων που υποβάλλονται από τους ενδιαφερομένους,

στ) τον έλεγχο δικαιολογητικών και αξιολόγηση αιτημάτων ολοκλήρωσης των έργων,

ζ) την έκδοση αποφάσεων απένταξης από το πρόγραμμα και την ενημέρωση του Υπουργείου Ευθύνης για την αναζήτηση τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, υπό τους όρους της παρούσας,

η) τη διαχείριση αιτήσεων χρηματοδότησης,

θ) την εκταμίευση πόρων του προγράμματος και τις καταβολές στους ωφελούμενους,

ι) την παρακολούθηση της χρηματοδότησης,

ια) τη διενέργεια διοικητικών ελέγχων και δειγματοληπτικών επιτόπιων επαληθεύσεων.

3. Στον Φορέα Υλοποίησης μεταβιβάζονται οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση των παρεμβάσεων σε κατοικίες και επαγγελματικούς χώρους, κατόπιν αιτήματος χρηματοδότησής του. Η Γενική Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας χρηματοδοτεί τον Φορέα Υλοποίησης σε δύο (2) δόσεις: α) το 60% του συνολικού ποσού με την έναρξη υλοποίησης του έργου και β) το υπόλοιπο 40% και μέχρι του ποσού εγκεκριμένων δαπανών, με την ολοκλήρωση των εγκρίσεων δαπανών. Ομοίως και ως προς τη διαχειριστική αμοιβή του Φορέα Υλοποίησης.».

γ. Το συνολικό χρηματικό ποσό για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 του άρθρου 5 και το συνολικό ποσό για την υλοποίηση των παρεμβάσεων της παρ. 2 του άρθρου 5 τροποποιούνται και το άρθρο 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 5

Χρηματοδότηση Προγράμματος

1. Το συνολικό χρηματικό ποσό για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος ορίζεται στα είκοσι τρία εκατομμύρια εννιακόσιες πενήντα πέντε χιλιάδες οκτακόσια σαράντα ένα ευρώ και έντεκα λεπτά (23.955.841,11) (19.354.304,50 ευρώ πλέον ΦΠΑ 4.601.536,61 ευρώ) και χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο της Δράσης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (Δράση με κωδικό 16904 και τίτλο «Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία»).

2. Από το ποσό της παρ. 1, το συνολικό ποσό για την υλοποίηση των παρεμβάσεων σε κατοικίες και επαγγελματικούς χώρους ορίζεται στα είκοσι τρία εκατομμύρια διακόσιες σαράντα χιλιάδες είκοσι εννέα ευρώ και εννέα λεπτά (23.240.029,90) (18.741.959,60 ευρώ πλέον ΦΠΑ 4.498.070,30) συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

3. Από το ποσό της παρ. 1, το συνολικό ποσό για την υλοποίηση των παρεμβάσεων σε δημόσια κτίρια ορίζεται σε 124.000 € (100.000 € πλέον Φ.Π.Α. 24.000 €).».

δ. Στην περ. (β) του άρθρου 9 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, το πρώτο εδάφιο της περ. (γ) του άρθρου 9 τροποποιείται και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 9

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας Ωφελούμενων

Επιλέξιμοι Ωφελούμενοι για το Πρόγραμμα είναι άτομα που πληρούν σωρευτικώς τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα και δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι εξωτερικού,

(β) έχουν κινητική αναπηρία ή αναπηρία όρασης ή αναπηρία ακοής και ποσοστό συνολικής αναπηρίας ίσο ή μεγαλύτερο από 67%, τα οποία είτε έχουν καταχωρηθεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου 105 του ν. 4961/2022 (Α' 146), είτε, σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η καταγραφή τους στο ως άνω Μητρώο και για το διάστημα που αυτή εκκρεμεί λόγω ολοκλήρωσης της ψηφιοποίησης των αποφάσεων πιστοποίησης αναπηρίας, διαθέτουν γνωμάτευση Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ. Ειδικώς η ύπαρξη επιλέξιμου είδους αναπηρίας δύναται να τεκμηριώνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, εξαιρούμενης της υπεύθυνης δήλωσης,

(γ) το ατομικό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει τις 60.000 €, σύμφωνα με την πιο πρόσφατα ολοκληρωμένη περίοδο εκκαθάρισης φορολογικών δηλώσεων. Σε περίπτωση που ο Ωφελούμενος δεν ήταν υπόχρεος σε υποβολή φορολογικής δήλωσης, το δηλώνει υπευθύνως και θεωρείται ότι είχε μηδενικό εισόδημα.».

ε. Οι περ. (α), (ε), (στ), (η) της παρ. 2 του άρθρου 12 τροποποιούνται, στην ίδια παρ. προστίθεται περ. (θ) και το άρθρο 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 12

Υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων

1. Κατά τη δεύτερη φάση έχουν δικαίωμα συμμετοχής μόνο οι αιτούντες, των οποίων η αίτηση προεγκρίθηκε ή των οποίων η ένσταση έγινε αποδεκτή.

2. Τα πρόσωπα της παρ. 1 δηλώνουν στο πληροφοριακό σύστημα:

(α) Τα στοιχεία του/των ακινήτου/των στο οποίο/οις θέλουν να προβούν σε παρεμβάσεις προσβασιμότητας, εφόσον η παρέμβαση δεν αφορά σε κινητό πράγμα,

(β) τις παρεμβάσεις, στις οποίες θέλουν να προβούν, συμπεριλαμβανομένων των Κοινόχρηστων Παρεμβάσεων,

(γ) το αιτούμενο ποσό επιχορήγησης, ανά παρέμβαση,

(δ) τον λογαριασμό στον οποίο θα καταβληθεί η επιχορήγηση, και υποβάλουν:

(ε) Τα δικαιολογητικά από τα οποία τεκμηριώνεται η χρήση του ακινήτου ως κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης, εφόσον η παρέμβαση δεν αφορά σε κινητό πράγμα,

(στ) τα δικαιολογητικά από τα οποία τεκμηριώνεται το καθεστώς χρήσης του ακινήτου (ιδιόκτητο, μισθωμένο, παραχωρημένο, υπό φιλοξενία) και ο ιδιοκτήτης του ακινήτου, εφόσον η παρέμβαση δεν αφορά σε κινητό πράγμα,

(ζ) τις απαιτούμενες κατά περίπτωση υπεύθυνες δηλώσεις συναίνεσης,

(η) τεχνική έκθεση μηχανικού με την περιγραφή των τεχνικών παρεμβάσεων, σε περίπτωση που για την παρέμβαση απαιτείται άδεια μικρής κλίμακας. Ο κάθε ενδιαφερόμενος υποχρεούται να χρησιμοποιήσει σύμβουλο μηχανικό έργου, το κόστος του οποίου καλύπτεται από το πρόγραμμα σε περίπτωση οριστικής υπαγωγής της αίτησης σε αυτό. Ο σύμβουλος μηχανικός εκπονεί τη μελέτη των προτεινόμενων παρεμβάσεων για τη διαμόρφωση και τον απαιτούμενο εξοπλισμό για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας και την ανεξάρτητη, αυτόνομη και ασφαλή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία σε ιδιωτικές κατοικίες και ιδιωτικούς επαγγελματικούς χώρους και πιστοποιεί την υλοποίησή τους μετά την ολοκλήρωση των εργασιών. Στην τεχνική έκθεση εφαρμόζονται υποχρεωτικώς οι προδιαγραφές της Μελέτης Προσβασιμότητας (Β' 5045/2021), ως προς τις συγκεκριμένες προτεινόμενες παρεμβάσεις. Ο Σύμβουλος Μηχανικός αναλαμβάνει την ορθότητα και πληρότητα της Τεχνικής Έκθεσης,

(θ) τις βεβαιώσεις που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 13.

3. Τα στοιχεία των υπό ε' και στ' της προηγούμενης παραγράφου δύναται να επιβεβαιώνονται με αυτοματοποιημένο τρόπο, μέσω διαλειτουργικότητας.».

στ. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 τροποποιείται, η περ. α) της παρ. 1 διαγράφεται, η περ. β) της παρ. 1 τροποποιείται και μετονομάζεται σε περ. α), η περ. γ) μετονομάζεται σε περ. β), η περ. δ) μετονομάζεται σε περ. γ), προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας ακινήτων

1. Εάν η παρέμβαση δεν αφορά σε κινητά πράγματα, θα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι η κατοικία ή η επαγγελματική στέγη είναι επιλέξιμη. Προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη, πρέπει να πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Να μην έχει κριθεί επικίνδυνη, επικινδύνως ετοιμόρροπη ή κατεδαφιστέα,

β) να χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία, ανεξαρτήτως ιδιοκτησιακής σχέσης με το ακίνητο, ή ως ιδιόκτητη δευτερεύουσα κατοικία ή ως ιδιόκτητη επαγγελματική στέγη του Ωφελούμενου,

γ) να μην θίγεται με την παρέμβαση ο φέρων οργανισμός του κτιρίου.

2. Επιλέξιμη Επαγγελματική Στέγη είναι αυτή η οποία έχει δηλωθεί ως φορολογική έδρα του Ωφελούμενου.

3. Η πλήρωση των προϋποθέσεων υπό α' και γ' της παραγράφου 1 βεβαιώνεται από τον Σύμβουλο Μηχανικό.».

ζ. Το άρθρο 14 τροποποιείται και διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14

Επιλέξιμες Δαπάνες

1. Επιλέξιμες προς επιχορήγηση από το Πρόγραμμα είναι οι κάτωθι δαπάνες:

(α) Οι δαπάνες παρεμβάσεων προσβασιμότητας, συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος Φ.Π.Α., οι

οποίες αφορούν σε οικοδομικές εργασίες (ενδεικτικώς ανακατασκευή μπάνιου, διαπλάτυνση θυρών, μείωση αντηχήσεων), τοποθετήσεις αναβατορίων και ραμπών, αυτοματισμοί, ειδικός εξοπλισμός προσβασιμότητας (ενδεικτικώς ανάγλυφες, ηχητικές και φωτεινές σημάνσεις, εναλλακτικός ψηφιακός εξοπλισμός), όπως αναλυτικότερα προσδιορίζονται στην Πρόσκληση, ανά είδος, πλήθος, ανώτατο ποσό επιχορήγησης και ιδιοκτησιακό καθεστώς ακινήτου. Ο Φορέας Υλοποίησης δύναται να εγκρίνει παρέμβαση μη κινητών πραγμάτων, πέραν των οριζόμενων στην Πρόσκληση, εφόσον αυτή προσιδιάζει στην αναπηρία του αιτούντος, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου, που συνοδεύεται από τεχνική έκθεση του Συμβούλου Μηχανικού,

(β) η αμοιβή του Συμβούλου Μηχανικού Έργου, η οποία διαμορφώνεται σε 450 € για τις κινητικές αναπηρίες και σε 250 € για τις αναπηρίες όρασης ή ακοής και σε 700 € για συνδυασμό αυτών (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), με την οποία αμοιβή ο Σύμβουλος Μηχανικός Έργου (i) βεβαιώνει τα οριζόμενα υπό α' και γ' στην παράγραφο 3 του άρθρου 13 (ii) βεβαιώνει κατά το άρθρο 30 του ν. 4495/2012 ότι δεν απαιτείται έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας, για τις παρεμβάσεις που τέτοια άδεια δεν απαιτείται και (iii) πιστοποιεί την υλοποίησή των παρεμβάσεων, που δεν αφορούν σε κινητά πράγματα, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών. Εάν για την παρέμβαση απαιτείται έκδοση άδειας μικρής κλίμακας, ο Σύμβουλος Μηχανικός Έργου διεκπεραιώνει τα απαιτούμενα για την έκδοσή της και η αμοιβή του προσαυξάνεται κατά 450 € (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

2. Οι επιλέξιμες δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια του άρθρου 6.

3. Μη επιλέξιμες είναι οι δαπάνες ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού που παρέχεται από Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας.».

η. Η παρ. 2 του άρθρου 16 τροποποιείται, στο ίδιο άρθρο προστίθεται παρ. 6 και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 16

Προκαταβολή και τελική καταβολή

1. Μετά την έκδοση απόφαση οριστικής έγκρισης καταβάλλεται προκαταβολή υλοποίησης ίσης με το 50% του Επιλέξιμου Προϋπολογισμού, η οποία καταβάλλεται στον δηλωμένο τραπεζικό λογαριασμό του Δικαιούχου. Ο Δικαιούχος ενημερώνεται μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Προγράμματος για την καταβολή του ποσού της προκαταβολής στον δηλωμένο τραπεζικό του λογαριασμό.

2. Μετά την προσκόμιση από τον Δικαιούχο των προβλεπόμενων παραστατικών, υπεύθυνων δηλώσεων και της βεβαίωσης του Συμβούλου Μηχανικού για την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων, όπου αυτή προβλέπεται, διενεργείται από τον Φορέα Υλοποίησης διοικητικός έλεγχος των δικαιολογητικών ολοκλήρωσης. Ο Φορέας Υλοποίησης εγκρίνει ολικώς ή μερικώς ή απορρίπτει τις υποβληθείσες δαπάνες και καταβάλλει την αναλογούσα επιχορήγηση απευθείας στον Δικαιούχο, αφαιρούμενου του ποσού της αρχικής προκαταβολής.

3. Το ποσό προκαταβολής και το ποσό επιχορήγησης είναι ακατάσχετα στο πλαίσιο της τήρησης του άρθρου 22 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 241/202 και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή τους σε τρίτους.

4. Ο Φορέας Υλοποίησης τηρεί για χρονική περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα και παραστατικά σχετικά με τις πληρωμές για κάθε Δικαιούχο.

5. Κατά της μερικής ή ολικής απόρριψης των υποβληθέντων δαπανών, ο αιτών δικαιούται να υποβάλει ένσταση. Επί αυτής ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 11, πλην της παρ. 2.

6. Σε περίπτωση αποβίωσης του Ωφελούμενου μετά την προέγκριση της αίτησής του, καταβάλλεται στους κληρονόμους του η αμοιβή του Συμβούλου Μηχανικού. Σε περίπτωση αποβίωσης του Ωφελούμενου μετά την οριστική έγκριση της αίτησής του, καταβάλλεται στους κληρονόμους το σύνολο του εγκεκριμένου ποσού, στον βαθμό που οι εγκεκριμένες παρεμβάσεις έχουν ολοκληρωθεί.».

Άρθρο 2

Μεταβατικές Διατάξεις

Για αιτήσεις που έχουν προεγκριθεί μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας:

(α) Καταβάλλεται αμοιβή Συμβούλου Μηχανικού Έργου, ακόμα και αν οι παρεμβάσεις αφορούν αποκλειστικώς σε κινητά πράγματα, εφόσον έχουν υποβληθεί συμπληρωματικά στοιχεία κατά τη δημοσίευση της παρούσας ή εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον υποψήφιο Δικαιούχο,

(β) καταβάλλεται η προσαύξηση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 14, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για αυτήν, ακόμα και καθ' υπέρβαση των ανώτατων ορίων του άρθρου 6.

Άρθρο 3

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Νοεμβρίου 2025

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ**

Υφυπουργός
Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ

Κοινωνικής Συνοχής
και Οικογένειας

**ΔΟΜΝΑ - ΜΑΡΙΑ
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ**

Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

**ΣΤΑΥΡΟΣ Ν.
ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ**

Εργασίας
και Κοινωνικής Ασφάλισης

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Ψηφιακής
Διακυβέρνησης

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ**

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- Β.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσίευματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

